

נגיעות מפרשת השבוע במדבר

השבת נתחיל בע"ה לקרוא בספר במדבר. הפרשה מדברת על עניינים סטטיסטיים ומנהלתיים, מפקד, ארגון השבטים החלפת מעמד הבכורות בלוויים ועוד. ה' קורא לבנ"י להרים ראש בעת הכניסה לתקופה קשה וארוכה של הליכה במדבר " שאו, אַת-ראש כָּל-עַדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל ... כָּל-יֵצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל " ...

"וַיְדַבֵּר ה', אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר. אֵל תִּכְרִיתוּ, אֶת שִׁבְט מִשְׁפַּחַת הַקֹּהֲלִי, מִתּוֹךְ, הַלְוִיִּים. וְזֹאת עֲשׂוּ לָהֶם, וְחָיו וְלֹא יָמָתוּ, בְּגִשְׁתָּם, אֶת קַדְשׁ הַקִּדְשִׁים: אַהֲרֹן וּבְנָיו, יָבֹאוּ, וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל עֲבֹדָתוֹ, וְאֶל מִשְׁאוֹ. וְלֹא יָבֹאוּ לְרֵאוֹת כְּבִלְעַ אֶת הַקִּדְשׁ, וְנָמְתוּ. " ד"ר זאב פרידמן -החברה לחקר המקרא מביא את מדרש רבה על דעות סותרות של שני חכמים המנתחים את האמור - " אמר רבי אלעזר בן פדת בשם ר' יוסי בן זמרא מתוך שהייתה האש יוצאת ושפה (מוחצת) בטועני הארון, היו מתמעטין (מרוב קדושתו של הארון היו מתים) . והיו כל אחד ואחד רצין (בורחים מהארון), זה נוטל את השולחן וזה נוטל את המנורה וזה נוטל את המזבחות ובורחים מן הארון מפני שהיה מזיקן...עשו להם תקנה, כדי שלא יהיו מניחין הארון ובורחין...איש איש על עבודתו ואל משאו, כדי שלא יוכלו להתחלף מעבודה לעבודה וממשא למשא".

רבי שמואל בר נחמן אומר: " חס ושלום, לא היו בני קהת מניחין את הארון ורצין לשולחן ולמנורה, אלא אף שמתמעטין, היו נותנים נפשם על הארון...ומפני שידעו שכל מי שטוען בארון שכרו מרובה, והיו מניחין את השולחן והמנורה והמזבחות וכולם רצים לארון ליטול שכר...והיו נוהגים בקלות ראש בשאר הכלים, והייתה השכינה פוגעת בהם...אמר ה' למשה, עשה להם תקנה, כדי שלא יתכלו מן העולם...אלא יסדרו אותם על עבודתם ואל משאם, שלא יריבו זה עם זה".

לפי ר' אלעזר - המשרתים בקודש מטפלים בכל כלי הקודש במשכן אך בורחים מטיפול בארון הקודש. לפי ר' שמואל הפוך, כולם רצים ורוצים לעסוק רק בארון וזונחים את הטיפול בכלים האחרים . פרופ' נחמה ליבוביץ מבארת את המשמעות העמוקה במהות המחלוקת בין שני החכמים " : רבי אלעזר , רואה את הפגם ואת הסכנה שיש להילחם בה, בכך שיברחו הלוויים מן הארון, שירצו בתפקיד הקל, בתפקיד המחייב פחות, בתפקיד אשר דרישתו מן האדם קטנה וזו בריחה מן האחריות ומכובד האחריות . זה רץ לשולחן וזה רץ למנורה וזה למזבחות, והארון מתבזה. לפיכך יש להתקין תקנה שכל אחד מן הלוויים, יעשה את עבודתו כפי שצווה על ידי אהרון ובניו. ואולם רבי שמואל, רואה את הסכנה בגישה המנוגדת, ואף היא פסולה. אין הם בורחים מן הארון, חס ושלום, תפקיד קדוש ונורא זה לשאת את הארון בלבד, אינו מפחידם, להיפך, אלא בורחים הם מן התפקיד הקטן, האפור, בזים הם לקטנותו. ומי יעשה את הקטנות, אם כל אחד ואחד יעשה את המשימות שלדעתו מתאימות לו ? מי יהיו נושאי כליהם של העניינים הקטנים הדורשים אף הם טיפול והתמסרות ? לפיכך " איש איש על עֲבֹדָתוֹ, וְאֶל מִשְׁאוֹ " כל אחד ימלא את תפקידו המיוחד, באשר אין אחר שיוכל למלאו במקומו".

מציאות חיים אקטואלית ומוכרת "אנשי הדברים הקטנים" אשר נרתעים לקחת אחריות ומעורבות, בעלי "ראש קטן" העושים את המינימום אל מול "אנשי הדברים הגדולים" אלו המשתוקקים רק לתפקידים ועיסוקים יוקרתיים, תוך כדי הפגנת זלזול במילוי התפקידים והעיסוקים הקטנים.

מוכרת לנו הנטייה לעסוק ולהתמקד רק בדברים הגדולים להתעלם מהדברים הקטנים מהבסיס תוך זלזול בפרטים הקטנים דבר אשר הביא לא אחת לגרימת נזקים ואסונות גדולים וחמורים. הירידה לפרטים הקטנים וההקפדה על ביצועם, למשל, בתכנון ובביצוע מבצע מנהלי צבאי או אזרחי, עשויים לחסוך חיי אדם. מתן תשומת לב לדברים הקטנים, מחייבת אותנו למתן יחס וכבוד ותשומת לב, לאותם אנשים קטנים, אפורים, לפעמים שקופים בשולי החברה, לאלו העוסקים בדברים הקטנים מתוך הבנה שבלעדיהם תחומים רבים בחיינו, לא היו מתקיימים.

"וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל עֲבֹדָתוֹ וְאֶל מִשְׁאוֹ". ברגע שנבין כי עבודתנו ומשאנו הם אלו אשר יועדו לנו מאת ה', נעשה את הדרוש לא רק שלא נמות אלא אדרבה, נוסיף חיים.

על רקע אירועי הטרור הפטרת השבוע מתארת את יחסי ישראל עם ה' כבעל ואישה. זוגיות שעולה על שרטון אך ה' סולה, מחדש את הברית ומיטיב כבימים הטובים ובע"ה יתקיים בנו כפי שנאמר " וְקָשַׁת וְחָרֵב וּמִלְחָמָה אֲשׁוּבֹר מִן-הָאָרֶץ, וְהִשְׁכַּחְתִּים לְבָטָח. וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי, לְעוֹלָם; וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי בְצֹדֶק וּבְמִשְׁפָּט, וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים "

שבת שלום

שלר איתן

לעילוי נשמת אבי, מורי ורבי אברהם חנן בן נתן ואטל ז"ל.